

**ХАБАРШЫ
ВЕСТНИК
BULLETIN**

**«Филология ғылымдары» сериясы
Серия «Филологические науки»
№ 3 (53), 2015**

ХАБАРШЫ

«Филология ғылымдары» сериясы
№ 3 (53), 2015 ж.

Шығару жиілігі – жылына 4 нөмір.
2000 ж. бастап шығады.

Бас редактор:

пед. ғыл. д., проф.

ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Б.Ө. Сманов**

Бас ред. орынбасары:

пед. ғыл. д., проф.

ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Ф.Ш. Оразбаева**

Ғылыми редакторлар:

филол. ғ. д., проф. **Т.С. Тебегенов,**

филол. ғ. д., проф. **С.Ж. Әбішева**

Редакциялық алқа мүшелері:

филол. ғыл. д., проф. **Б.Әбдіғазизұлы,**

пед. ғ. д. **С.Б. Бегалиева,**

пед. ғ. д. **Р.Ә. Шаханова,**

филол. ғ. д., проф. **К.И. Мирзоев,**

пед. ғ. д., проф. **Ж.К. Балтабаева,**

проф. **Барри Пол Шерр** (АҚШ),

филол. ғ. к., доцент **Е.В. Казарцев** (Ресей),

филол. ғ. д., проф. **Ғ.Л. Нефагина** (Польша),

филол. ғ. д., проф. **А.К. Кислевич** (Польша),

п. ғ. д. **Н.И. Ишекеев** (Қырғызстан),

проф. **Спендель Джованна** (Италия),

проф. **Хатрани Алтынчач** (Түркия),

проф. **Мехмет Куталмыш** (Түркия),

PhD докторы, проф. **И.З. Белобровцева**

(Эстония),

пед. ғ. д. **Чан Дин Лам** (Вьетнам)

Жауапты хатшы:

филол. ғ. к. **А.Д. Ибраева**

© Абай атындағы Қазақ ұлттық
педагогикалық университеті, 2015

Қазақстан Республикасының
мәдениет және ақпарат министрлігінде
2009 жылы мамырдың 8-де тіркелген
№10109 - Ж

Басуға 16.06.2015 қол қойылды.
Пішімі 60x84 1/8. Көлемі 34,6 е.б.т.
Таралымы 300 дана. Тапсырыс 104.

050010, Алматы қаласы,

Достық даңғылы, 13.

Абай атындағы ҚазҰПУ

Абай атындағы Қазақ ұлттық
педагогикалық университетінің
«Ұлағат» баспасы

ТІЛ БІЛІМІ
ЛИНГВИСТИКА

Алишариева А.Н. Қазіргі лингвистикадағы қостілділік құбылысы	4
Арзиева Е.Р. Возможный мир в металингвистике	8
Арынова А.Д. Традиционная казахская музыка в древнетюркских источниках	13
Асанова Г.С., Мизамхан Б., Айменова М.Ж. Халықаралық ғылым және білім ынтымақтастығы саласындағы ағылшын және қазақ тілдеріндегі іскери құжаттарды салғастыра зерттеу және олардың мәдениетаралық коммуникативтік ерекшеліктері	16
Әділбекова Л.М., Елшібаева Г.К. Антроповезктік зерттеулерде «тілдік тұлға» мәселесінің зерттелуі	23
Бадагулова Г.М. Функциональная парадигма в современной лингвистике и русский язык зарубежья	28
Баймұратова Э.С., Жаутиқбаева А.А. Терминдерді қазақ тіліне аударуда кезігетін қиындықтар	34
Бакиева А.А., Әділбекова Л.М. Қазақ тіл біліміндегі сан-мөлшер категориясын танып-танытуға байланысты таластар	38
Джансентова С.С., Жаксымбетова Г.М. Мир носителя языка, картина мира	43
Есжанова Г.Қ., Амирова М.Ж. Сын есімді тура толықтауыштың кейбір жасалу жолдары	46
Жұмағұлов Е.Б. Академик Ә. Қайдардың «Қазақтар ана тілі әлемінде» еңбегінің танымдық-қатысымдық мәні	50
Ибраева Ж.К., Алишариева А.Н. Особенности семейной коммуникации: выбор языка и языковые предпочтения	55
Исмаилова Г.К., Фоминых К.И. Особенности когнитивного направления в изучении неологизмов	62
Қасым Б. Түркі тілдеріндегі аталымдардың сөзжасамдық уәжділігі	66
Қобланова А.Ж. Дәстүрлі мәдениеттегі ат тергеу гүрпының лингвокогнитивтік қырлары	71
Қыдырбаев Қ.А. «Қазақ» сөзінің этимологиясы (1245 жылы жарық көрген қыпшақ-араб сөздігінің қолжазбасы негізінде)	75
Маймакова А.Д. Понятие морфемы и ее интерпретация в трудах И.А. Бодуэна де Куртенэ и его последователей ..	80
Оспанова К.Т. Монологтық сөйлеудің тіл үйретудегі ерекшеліктері	87
Сейдалиева Г.О. Mass communication and its characteristics	89
Табылдиева Г.Б., Жанатаев К.А., Бесимбаев Б.Н. Литературный язык – исторически сложившаяся высшая форма национального языка	93
Утебалиева Г.Е., Каскабасова Х.С. Исследование процесса усвоения неродного языка (когнитивный аспект)	97
Шайбакова Д.Д. Моделирование как научный метод	102

Казахский национальный педагогический
университет имени Абая

ВЕСТНИК

Серия «Филологические науки»

№ 3 (53), 2015 г.

Периодичность – 4 номера в год.
Выходит с 2000 года.

Главный редактор:
д.пед.н., проф. Б.У.Сманов

Зам. гл. редактора:
д.пед.н., проф. Ф.Ш. Оразбаева

Научные редакторы:
д.филол.н., проф. Т.С. Тебегенов,
д.филол.н., проф. С.Ж. Абишева

Члены редколлегии:
д.филол.н., проф. Б.Абдигазинулы,
д.п.н. С.Б. Бегалиева,
д.п.н. Р.А. Шаханова,
д.филол.н., проф. К.И. Мирзоев,
д.п.н., проф. Ж.К. Балтабаева,
проф. Барри Пол Шерр (США),
к.филол.н., доцент Е.В. Казарцев (Россия),
д.филол.н., проф. Г.Л. Нефагина (Польша),
д.филол.н., проф. А.К. Киклевич (Польша),
д.п.н. Н.И. Ишекеев (Кыргызстан),
проф. Спендель Джованна (Италия),
проф. Хатрани Алтынчач (Турция),
проф. Мехмет Куталмыш (Турция),
доктор PhD, проф. И.З. Белобровцева
(Эстония),
д.п.н. Чан Дин Лам (Вьетнам)

Ответственный секретарь:
к.филол.н. А.Д. Ибраева

© Казахский национальный
педагогический университет им. Абая, 2015

Зарегистрировано
в Министерстве культуры и информации РК
8 мая 2009 г. №10109-Ж

Подписано в печать 16.06.2015.
Формат 60x84 1/8. Объем 34,6 уч-изд.л.
Тираж 300 экз. Заказ 104.

050010, г. Алматы,
пр. Достык, 13. КазНПУ им. Абая

Издательство «Ұлағат»
Казахского национального педагогического
университета имени Абая

Шанбаева Ұ.С. Парсы тілінің қазақ арасына таралу
жолдары 107
Шинтемирова А.М. О сложноподчиненных предложе-
ниях с двойной связью 110

ӘДЕБИЕТТАНУ ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ

Алдабек Н.Ә., Амирова М.Ж. Жамбыл өлендерінің
жанрлық ерекшелігі 114
Алиева Ж.А., Ержанова С.Б. Түркілік дүниетанымнан –
халықтық эстетикаға дейін 118
Әбдіқалық К.С., Асқарова Г.С. Қазақ және түрік әдеби-
етіндегі герменевтика мәселесі 112
Әділбекова Л.М., Койчыбаева М.А. Б. Момышұлының
тілдік таным туралы ойлары 127
Әділбекова Л.М., Аязбекова Қ.Ә. Қазіргі қазақ
әңгімелеріндегі ұлттық көріністер 130
Базылова Б.К. Воспоминания – новый тип хроникаль-
ной композиции 133
Базылова Б.К., Калинина В.В. Специфика гендерного
поведения героев К. Сарсеновой 138
Бузаубагарова К.С., Мусабекова Д., Расулов Б. Обра-
щение к фольклору как эстетический принцип
О.Сулейменова 144
Eker S. Türk ve kazak edebiyatında mersiye konularının
ortaklıkları 149
Ергобек С.С., Ергобекова Ж., Зияева Г. Ясауи
хикметтері және «Қисса Мансұр Әл-Халлаж»
сабақтастығы 158
Zhararova A.Zh. Functions of metaphors in Abai's poetry ... 163
Ибраева А.Д. С. Шаймерденов шығармаларының
жазылу тарихы 166
Кәрібаева А.С., Әділбекова Л.М. Ақыл мен көрік
құйындысы 170
Қамарова Н.С. Қазақ жазушысы Мір Шайырдың жаңа
романы 174
Кубдашева К.Б. Портретная характеристика героев
романа «Өз отынды өшірме» 178
Рахышова Г.А., Әділбекова Л.М. Көне түркі ескерткіш-
теріндегі фольклорлық мифтер 183
Сарбасов Б.С. Мақал-мәтел – тәрбие құралы 187
Сатыбалдиева Г. Балалар поэзиясының басты
тақырыптары 190
Сатыбалдиева Г. Тәуелсіздік кезіндегі қазақ балалар
лирикасының көркемдік ерекшелігі 193
Спанқұлова Н.А. Қабдеш Жұмаділовтің «Соңғы көш»
роман-дилогиясының тарихилығы 196
Таженова К.Қ. Қазақ халқында ат қоюдың кейбір
мәселелері 200
Шарыпқазы Н. Қытайдағы қазақ әдебиетінің
қалыптасуы және жергілікті ерекшеліктері 203

Editor in chief

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor Corresponding member of the Academy of the Sciences of the Republic of Kazakhstan

B.O.Smanov

Vice of the chief editor:

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor Corresponding member of the Academy of the Sciences of the Republic of Kazakhstan

F.Sh.Orazbayeva

Scientific editors:

Doctor of Philological Sciences, Professor

T.S. Tebegenov,

Doctor of Philological Sciences, Professor

S.Zh.Abisheva

The editorial board members:

Doctor of Philological Sciences, Professor

B.Abdigaziuly,

Doctor of Pedagogical Sciences S.B.Begalieva,

Doctor of Pedagogical Sciences R.A. Shahanova,

Doctor of Philological Sciences, Professor

K.I. Mirzoyev,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Zh.K.Baltabayeva,

Professor Barri Pol Sher (USA),

Candidate of philological sciences., docent

E.V. Kazartsev (Russia),

Doctor of Philological Sciences, Professor

G.L. Nefagina (Poland),

Doctor of Philological Sciences, Professor

A.K. Kiklevich (Poland),

Doctor of Pedagogical Sciences N.I. Ishekeev (Kurgyzstan),

Professor Spendel Djovanna (Italy),

professor Hatrani Altynchach (Turkey),

Professor Mehmet Kutalmish (Turkey),

PhD doctor, professor. I.Z. Belobrovtsava (Estonia),

Doctor of Pedagogical Sciences Chan Din Lam (Vietnam)

Executive Editor:

Candidate of philological sciences. A.D. Ibrayieva

Kazakh National Pedagogical
University after Abai, 2015

The journal is registered by the
Ministry of Culture and Information RK
8 May 2009 № 10109-ZЖ

Signed to print 16.06.2015.

Format 60x84 1/8. Volume 14 – publ.literature.

Edition 300 num. Order 104.

050010, Almaty, Dostyk ave., 13

KazNPU after Abai

Publishing house «Ulagat»
Kazakh National Pedagogical University

after Abai

**ПЕДАГОГИКА МЕН ӘДІСТЕМЕ МӘСЕЛЕЛЕРІ
ПРОБЛЕМЫ ПЕДАГОГИКИ И МЕТОДИКИ**

- Абдираманова Н.Б., Нургожина Ш.И.** Формирование коммуникативной компетенции студентов на основе развития навыков аудирования в обучении иностранному языку 207
- Алиярова Л.М., Халенова А.Р., Махажанова Л.М.** Современные методики преподавания английского языка в высших учебных заведениях 211
- Алтынбекова Г.К., Калдыкозова С.Е.** Коммуникативно-деятельностный подход в преподавании грамматики 216
- Әбдіғали С.Ә., Оразханова А.О.** Студенттердің ағылшын тіліндегі сөйлеу мәдениетін дамытуда проблемалық жағдаяттардың рөлі 220
- Бекмашева Б.Н., Жаутиқбаева А.А.** Студенттердің шетел тілінде дұрыс сөйлеу қабілеттерін қалыптастыру ... 223
- Bolat B., Zharymbetova R.N.** The most common difficulties in listening comprehension 226
- Ермағамбетова Л., Абдрахманова Ж.** Жай сөйлемді оқытудың педагогикалық ұстанымдары 230
- Zharymbetova R.N., Bolat B.** Incorporating games in English language teaching 234
- Казиханова Ә.** Әдебиет сабағында жаңа технологияларды пайдаланудың маңызы 238
- Карауылбаев С.К.** Педагогические основы использования компьютерных учебно-деловых игр в современном вузе 241
- Онгарбаева А.Т.** Методология и методы исследования в системе трехязычного (филологического) образования в Казахстане 246
- Сабилова Д.А., Камалова Ф.Ю.** Роль семьи в духовно-нравственном воспитании ребенка 250
- Сапарбаева А.М., Раева Э.А.** Профессиональная культура как важный фактор в подготовке будущих специалистов 253
- Текесбаева Г.** Қазақ тілі сабақтарында орындалатын жаттығу жұмыстарының түрлері 256
- Толмачева Д.С., Игнатова Е.Р., Саденова А.Е.** Орыс және қазақ тілдерін оқытын шетелдік студенттерді сөйлеуге үйрету (дәстүрлі және инновациялық әдістемелер) 260

ЖУРНАЛИСТИКА

- Дюсембина Г.Е.** Мерзімді баспасөз беттеріндегі экспрессия мен эмоцияның фразеологизмдер, мақал-мәтелдер және қанатты сөздер арқылы көріну сипаты 264

АУДАРМАТАНУ

ПЕРЕВОДОВЕДЕНИЕ

- Карменбаева Ж.А., Оспанова А.Л., Тойшыманова Ж.Р.** Көркем аудармадағы негізгі мәселелер 270
- Кульмаханова Н.М., Рахимова А.Е.** Лингвокультурологические аспекты иноязычного образования и их учёт в обучении студентов переводу 274